UUDENAIKAISTA LATOMON KALUSTOA

KIRJASINVALIMO „AMSTERDAM"
ENT. N. TETTERODE O.Y.

PÄÄEDUSTAJA SUOMESSA: O.Y. PAPERITUKKU A.B., HELSINKI

Kuva suuresta kirjapainosta, joka on varustettu L. A:n latomonkalustolla.

Ladottu Kirjasinvalimo „Amsterdam"in EGMONT-kirjasimilla.

Taloudellinen

Järjestystä aikaansaava

Tomuton

Sama teknillinen edistys, jota on ollut havaittavissa tällä vuosisadalla kaikilla aloilla, on myöskin luonut monta uutta parannusta kirjapainoteollisuuteen, erittäinkin koneellisilla aloilla. Mutta ainoastaan latomon on ammatillinen edistys monasti jättänyt huomiotta ja kuitenkin voidaan liikkeen tässäkin osastossa saavuttaa paljon, kunhan käsinlatojien käytettäviksi saatetaan sopivat, käytännölliset ja yhtenäisesti järjestetyt puiset kalustot.

Pyydämme täten saada esittää Suomea varten uudet latomokalustomme, jotka rakennettuina vuosia sitten koetellun järjestelmän mukaan, ovat kaikkialla saaneet osakseen suurta tunnustusta, erittäinkin Skandinaaviassa. Työkalusteiden keskittäminen tekee latojalle mahdolliseksi säästää paljon aikaa jotapaitsi säästämällä neliömetrillinen tilaa aikaansaadaan ilmeistä taloudellista hyötyä.

Kalustot ovat jälestäpäin täydennettävissä, sillä niitä voidaan käyttää yhdessä vanhojen kalustojen kanssa.

Muutamia tämän kaluston etuja:

1. Huomattava tilansäästö.
2. Suuri ajansäästö: ensiksi sentähden, että latojan regaalin samaa kirjaketta käyttävät virkaveljet eivät joudu häiritsemään häntä; toiseksi sentähden, että kalusteet ovat käytännöllisesti järjestettyinä helpommin ulottuvilla.
3. Säilytys on sellainen, etteivät kirjakkeet pääse tomuttamaan.
4. Edistää latomon järjestystä ja helpoittaa henkilökunnan valvontaa.
5. Kaikki L. A. regaalit ja kastit valmistetaan I:a valkopyökistä, pohjat faneerista.
6. Nämä kalustot näyttävät lujilta ja hienoilta, mikä puolestaan vaikuttaa edistävästi työiloon latomossa.
7. Huokeat hinnat.

Eräitä L. A. regaalien yksityiskohtia.

Suuri tilansäästö.

L. A.-kalustoon mahtuu niiden käytännöllisen jaoituksen takia suurempi määrä kirjakkeita kuin tähän saakka käytettyihin regaaleihin niin, että kaksi uutta regaalia korvaa neljä vanhaa. Tästä johtuu, että moni paino, jonka liikkeen laajentumisen vuoksi pitäisi ryhtyä kalliisiin korjauksiin ja uudestaan rakentamistöihin, voi välttää nämä kustannukset antamalla korvata entiset latomokalustonsa L. A.-kalustolla.

Käytännöllinen rakenne.

Koska regaalien sivuseinämet ovat syvempiä kuin kastit, voidaan viimemainitut vetää niin esille, että latoja mukavasti saattaa latoa ylimmistäkin lokeroista tarvitsematta pitää kiinni kastista ja pelätä sen putoamista. Edelleen on kastien sijoittamisesta regaalien takaosaan se etu, että latojat eivät häiritse toisiansa, joiden silloin tällöin täytyy latoa sana tahi pari hänen regaalissaan olevista kirjasimista. Itsellään hänellä on kaikki tarvitsemansa kastit aivan takanaan. Koska tämän järjestelmän mukaan kaduille tulee vain yksi rivi latojia, niin katujen leveydeksi riittää 1 tai 1.25 metriä.

Yhdenmukaisuus.

L. A. regaalit ovat täysin standardisoituja. Tämän vuoksi voidaan mihin regaaliin tahansa järjestää seuraavia kasteja: Aksidenssikasteja (kuva 5), otsikkokirjasinkasteja (kuva 6), leipäkirjasinkasteja (kuvat 3 ja 4), numerokasteja, murtolukukasteja, koristekasteja, materialikasteja, käsikirjoituskasteja, latomalautoja (kuva 7), linjakasteja (kuva 10) y. m. Täten on mahdollisuus järjestää regaalin sisältö sellaiseksi, että latojalla erikoistöissä on takanaan kaikki työn vaatimat tarveaineet.

Esteettiset ja terveydelliset seikat.

Meidän terveydellisiä näkökohtia tyydyttävät kalustomme somistavat jokaista työhuonetta. Ne edistävät henkilökunnan järjestystajua ja työintoa.

Vankka tekotapa.

Kastit ovat — paitsi pohjia — kokonaan valkopyökistä, joka on täysin kuivaa, ja varustetut mustaksi lakeeratuilla kädensijoilla. Pohjat ovat kolminkertaista faneeria, johon lokerot tiiviisti liittyvät. Poikkipienat ovat upotetut kehyksiin ja kiinnitetyt pohjaan nastoilla. Ostaja voi lakeerata kaluston oman makunsa ja aikaisemman kalustonsa mukaan.

Kastinimikkeet.

Kastit ovat varustetut soikeilla syvennyksillä, joihin nimilaput voidaan lykätä. Ei siis tarvitse ostaa erikoisia kastikilpiä eikä nimilappuja liimata kasteihin.

NORMAALI L.A. REGAALI No. 1

Alla kuvatussa regaalissa, (kuva 1), jonka tilantarve on 48×90 cm, korkeus ilman kastinkannattajia 104 cm, on tilaa ***20 aksidenssikastille***, 10 parille ***leipäkirjasinkasteja*** tahi mille tahansa muille standardikokoa oleville kasteille y. m. Kastien koko on 83×33 cm, sivukorkeus 4 cm. Vanhaa mallia oleva regaali, johon mahtuu paljon vähemmän kirjasinlaatuja, vaatii lähes 2 kertaa enemmän lattiatilaa — n. 75×110 cm — mutta ottaa käytännössä vieläkin enemmän tilaa sen vuoksi, että kadut täytyy jättää leveämmiksi isojen kastien vuoksi.
Aksidenssikasteissa ovat suuraakkoset pienaakkosten vieressä kastin oikealla reunalla (kuva 5), siis helpot latoa nykyisen suuraakkosten runsaan käytön aikana. Leipäkirjasinkastit ovat kahtena puolikastina, ylempi puolikasti (kuva 3) suuraakkosia, numeroita y. m. varten, alempi puolikasti (kuva 4) pienaakkosia, välimerkkejä y. m. varten. Otsikkokirjasinkastit (kuva 6) ovat jaetut 3 osaan, välipuut ovat uurretut niin, etteivät rivat pääse nousemaan ylös.

ERIKOIS L.A. REGAALI No. 1 3/4

Kirjapainoille, jotka tarvitsevat suurempia määriä useampaa kirjasinlajia, on tehdas valmistanut järjestelmän No. 1 3/4. Tämä regaali on valmistettu aivan samoin kuin No. 1, mutta sen koko on 69×90 cm ja sisältää 20 kastia koossa 83×53 cm, korkeus 4 cm. Erikoistilauksesta saadaan tähän järjestelmään sellainen muutos, että kastit ovat 5 cm syviä, jolloin niitä regaaliin mahtuu 16 kpl. Näissä kasteissa ovat suuraakkoset pienaakkosten yläpuolella (kuva 8), kuten nykyään. Paitsi kirjasinkasteja, voidaan regaaleihin järjestää muutkin tarvittavat kastit ja laatikot, kuten sivulla 3 mainitaan.

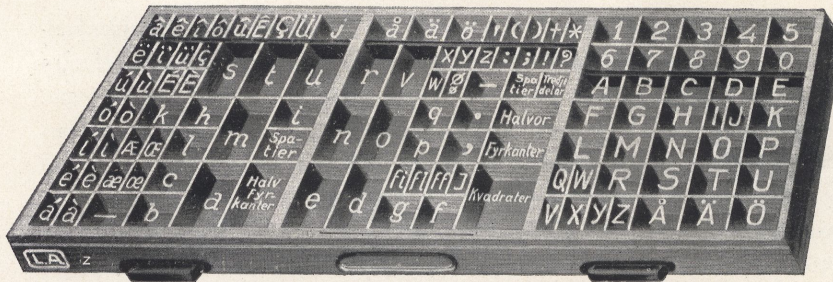
LISÄLAITTEITA

Eri maksua vastaan valmistaa tehdas regaalien päälle telineen lokeroineen välikkeitä y. m. varten tilaajan määräysten mukaan. Telineen päälle voidaan sijoittaa materiali- tai joku muu kasti.
Regaalien No. 1 ja 1 3/4 etusivulla on tilaa käsikirjoituslaatikolle ja korjauslaudalle, jotka valmistetaan eri tilauksesta. Regaali voidaan varustaa irrotettavalla kastinaluslaatalla (kuva 11), jonka päälle voi asettaa kaksi kastia; alemman kastin voi vaihtaa ilman, että ylempää otetaan pois.

Kuva 1. L. A. Regaali No. 1.

KASTEJA L.A. REGAALIIN No. 1

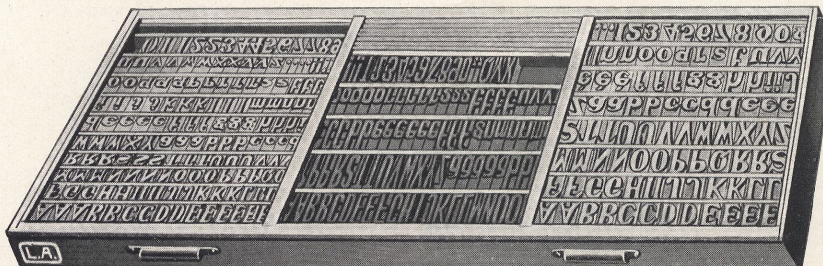

Kuva 3.
Ylempi puolikasti
No. 1 suuraakkosia
y. m. varten.

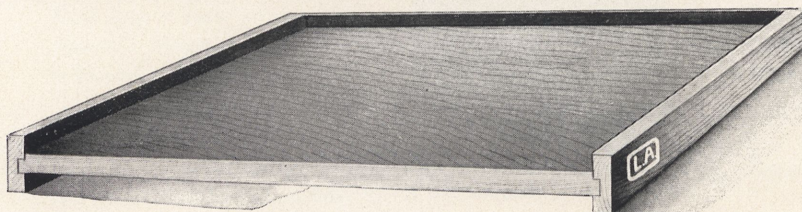

Kuva 4.
Alempi puolikasti
No. 1 pienaakkosia
y. m. varten.

Kuva 5.
Aksidenssikasti No. 1.
83 × 33 cm.

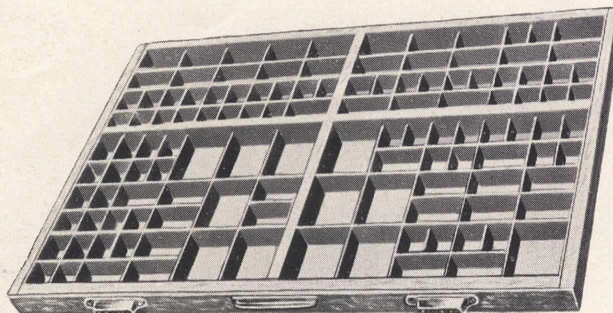

Kuva 6.
Otsikkokirjasinkasti
No. 1, 83 × 33 cm.

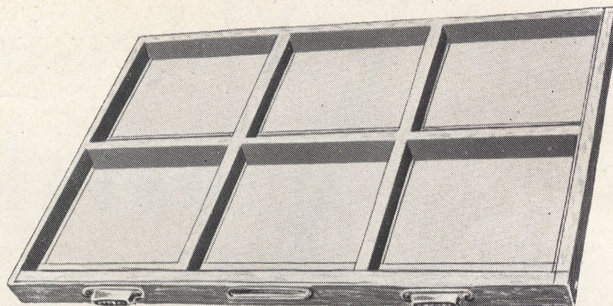

Kuva 7.
Kehilölauta No. 1,
83 × 33 cm ja No. 1 $^{9}/_{40}$
83 × 53 cm.

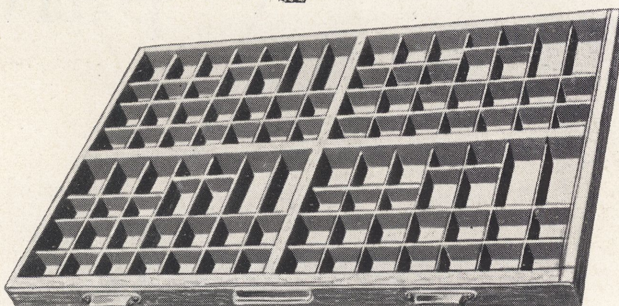
KASTEJA L.A. REGAALIIN No. 1 ¾

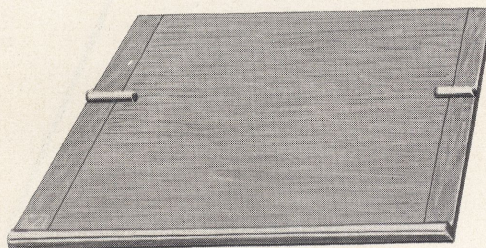
Kuva 8.
Kasti No. 1 ¾. 83 × 53 cm.

Kuva 9.
Otsikkokirjasinkasti No. 1 ¾.
83 × 53 cm.

Kuva 10.
Linjakasti No. 1 ¾. 83 × 53 cm.

Kuva 11.
Kastinaluslaatta (*mataline* reunalistoineen).

Kastinaluslaatta, 90 × 66 cm asetetaan kastinkannattajan päälle, milloin on käytettävä kahta kastia No. 1. Regaalissa No. 1 ¾ on laatan koko 90 × 75 cm ja voidaan sen yläosaan nostaa pieni materialikasti koossa 83 × 22 cm. Jos halutaan, voidaan kastinaluslaattaan saada ***niin korkea etulista***, että korjattaessa kirjasimet voidaan asettaa sitä vastaan, sillä kastissa ei ole reunalistaa. Kädensijat upotetaan listaan.

LA

Yhteistoiminta asiakkaiden palvelukseen

O.Y.
PAPERITUKKU
A.B.

HELSINKI • PUH. 23457, 32378